

Квалитет на ЖИВОТОТ ВО Македонија

Во Североисточна Македонија се живее најтешко

Целта на оваа публикација е да стави под светло податоци за квалитетот на животот во Македонија. Публикацијата е ад-хок и се темели на анкетни и административни податоци.

Број 2
Јануари 2018

Условите за живот во различните региони во Македонија, се различни. Некои региони се карактеризираат со висока стапка на невработеност, некои со нето плата повисока од просечната плата во земјава, во некои региони има поголем број на домаќинства што примаат социјална помош во споредба со други региони, и слично. За да го измериме квалитетот на живот низ регионите во земјава, создадовме индекс на економски тешкотии кој ја мери економската состојба во регионите во Македонија.

Индекс на економски тешкотии

Индексот на економски тешкотии ја мери економската состојба во регионите во Македонија, и вклучува неколку индикатори кои даваат сеопфатен преглед на условите за живот во секој регион поодделно. Четирите варијабли вклучени во индексот се:

1. Стапка на невработеност

2. Просечна нето плата

3. Старосна зависност ¹⁾

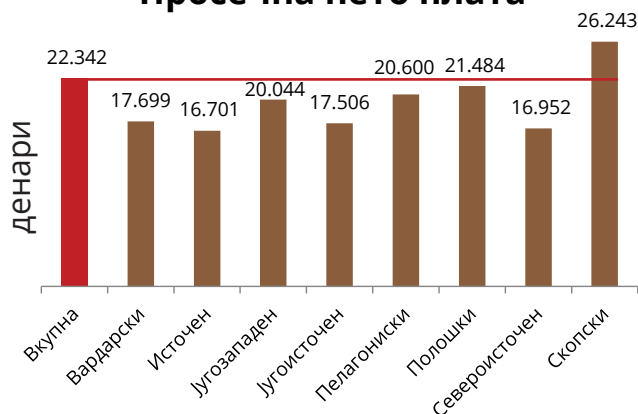
4. Домаќинства – корисници на социјална помош

Износот на индексот за економски тешкотии е медијана од четирите варијабли стандардизирани на скала од 0 до 100. Индексот се движи од 0 до 10, а повисок износ на индекс значи полоша економска состојба во регионот.

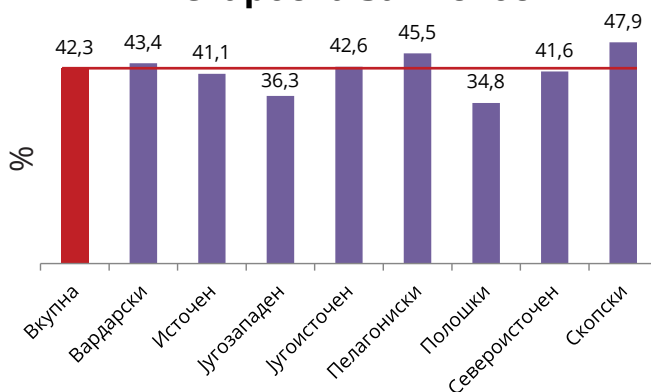
Невработеност

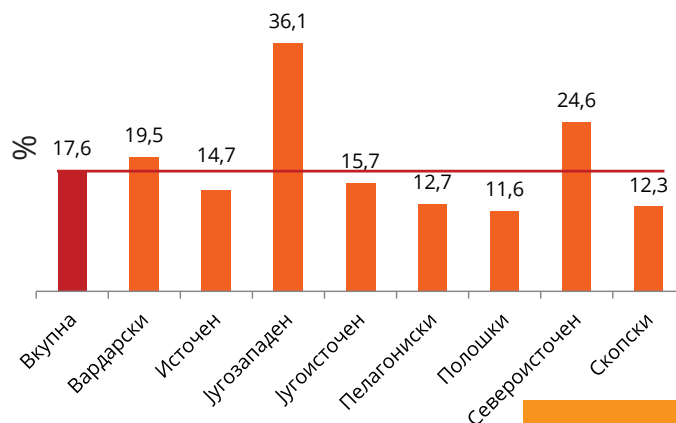
Просечна нето плата

Старосна зависност

Домаќинства корисници на социјална помош

1) Старосната зависност е однос помеѓу населението постаро од 65 години и населението помладо од 65 години

Пресметаниот индекс на економски тешкотии покажува дека во Македонија, најтешко се живее во **Североситочниот регион**, бидејќи во тој регион стапката на невработеност од 42.2% е далеку повисока во однос на сите останати региони а просечната исплатена нето плата е една од најниските во државава.

Југозападниот регион, со индекс на економски тешкотии 9.9 е втор регион во кој се живее најтешко, како резултат на тоа што секој трет жител на овој регион е невработен, а дури 36.1 од 1000 домаќинствата што живеат тука, се издржуваат со помош на државата.

Во **Вардарски, Југоисточен и Источен регион** индексот на економски тешкотии се движи во интервалот 8 – 7, што покажува дека во овие региони се живее полесно, пред се поради стапките на невработеност од 21,6%, 16,4% и 14,1%, соодветно, кои се пониски од националната стапка на невработеност од 23.7%.

И регионот на **Пелагонија** се карактеризира со стапка на невработеност (19%) пониска од националната стапка, но коефициентот на старосна зависност од 45.5 покажува дека тука живее најстаро население. Она што е карактеристично за **Скопскиот регион** пак, е што е единствен регион во кој просечната исплатена нето плата од 26.243 денари е повисока од просечната исплатена нето плата во земјава.

Полошкиот регион е регионот во Македонија во кој се живее најлесно. Индексот од 6.6 најмногу се должи на малиот број на домаќинства приматели

Индекс на економски тешкотии

на социјална помош, а коефициентот на старосна зависност има најмала вредност во однос на сите останати региони, што значи дека во **Полог** живее најмладо население.

Како да се „изедначи“ квалитетот на живот во сите региони?

Тешко, скоро невозможно, е да се влијае врз целосно изедначување на квалитетот на живот на ниво на Македонија, со оглед на тоа што секој регион си има свои карактеристики кои го прават животот различен. На пример, Источниот регион се одликува со најниска исплатена нето-плата од 16,701 денари, како резултат на тоа што во овој регион најголем дел од работниците се во текстилната индустрија, која години наназад исплаќа најниски (минимални) плати.

Но, за целокупно подобрување на квалитетот на живот најбитно е да се превземаат мерки кои ќе поттикнат отворање нови работни места, кои понатаму може да влијаат на сите

останати варијабли вклучени во индексот. Еден дел од овие мерки може да бидат сконцентрирани во:

- Насочување на странски директни инвестиции во регионите со највисоки стапки на невработеност, преку креирање поповолни услови и бенефиции;
- Моделирање на активните мерки за вработување согласно регионалните потреби (на пример во Југозападна Македонија поголем дел од средствата за активни мерки да се насочат кон

вработување на социјално ранливи лица – приматели на социјална помош, а во Полог да се фаворизираат мерките наменети за млади лица).

- Привлекување на нови инвестиции согласно секторскиот капацитет на регионот, кои покрај директни ќе поттикнат и индиректни вработувања (на пример отворање фабрика за преработка на овошје во Вардарска Македонија (Росоман, Кавадарци, Неготино) ќе поттикне многу жители да се занимаваат со овоштарство (гранка

